

Vergaderjaar 2023–2024

33 542

Wijziging van het Wetboek van Strafvordering in verband met de regeling van het vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie

P

VERSLAG VAN EEN NADER SCHRIFTELIJK OVERLEG

Vastgesteld 14 december 2023

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid¹ hebben in hun commissievergadering van 9 mei 2023 kennisgenomen van de brief van de Minister van Justitie Veiligheid van 3 april 2023 over de toezegging *Het bij de evaluatie betrekken van de rol van de korpschef bij het vaststellen van het cameraplan* (T02482).² De leden van de fracties van **GroenLinks**, **PvdA** en **PvdD** gezamenlijk danken de Minister voor de reactie en hebben naar aanleiding daarvan een aantal vervolgvragen.

Naar aanleiding hiervan is op 24 mei 2023 een brief gestuurd aan de Minister van Justitie en Veiligheid.

De Minister heeft op 12 december 2023 gereageerd.

De commissie brengt bijgaand verslag uit van het gevoerde nader schriftelijk overleg.

De griffier van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
Van Dooren

¹ Samenstelling:

Croll (BBB) (*ondervoorzitter*), Marquart Scholtz (BBB), Heijnen (BBB), Griffioen (BBB), Veldhoen (GroenLinks-PvdA), Recourt (GroenLinks-PvdA), Kluit (GroenLinks-PvdA), Ramsodit (GroenLinks-PvdA), Martens (GroenLinks-PvdA), Vogels (VVD), Van den Berg (VVD), Meijer (VVD), Doornhof (CDA), Van Toorenburg (CDA), Dittrich (D66) (*voorzitter*), Belhirsch (D66), Bezaan (PVV), Nicolai (PvdD), Van Bijsterveld (JA21), Janssen (SP), Talsma (CU), Van den Oetelaar (FVD), Schalk (SGP), Hartog (Volt), Van Rooijen (50PLUS), Van der Goot (OPNL)

² *Kamerstukken I 2022/23, 33 542, O.*

BRIEF VAN DE VOORZITTER VAN DE VASTE COMMISSIE VOOR JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

Den Haag, 24 mei 2023

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid hebben in hun commissievergadering van 9 mei 2023 kennisgenomen van uw brief van 3 april 2023 over de toezegging *Het bij de evaluatie betrekken van de rol van de korpschef bij het vaststellen van het cameraplan* (T02482).³De leden van de fracties van **GroenLinks**, **PvdA** en **PvdD** gezamenlijk danken u voor uw reactie en hebben naar aanleiding daarvan nog enkele vervolgvragen.

De leden van de fracties van GroenLinks, PvdA en PvdD beschouwen de toezegging als niet voldaan. Allereerst is het rapport met onderzoek van KPMG afkeurend, omdat zij het niet te beoordelen achtten. De Minister benadrukt daarnaast vooral de verbeteringen in het cameraplan, waarbij de conclusie wordt getrokken dat het op deze wijze grotendeels in orde is. Die conclusie delen deze leden niet. De keuze van de Minister om in een volgend onderzoek te focussen op privacy en niet op de *checks-and-balances*, is in de ogen van de leden te beperkt en niet in lijn met de gedane toezegging door de Minister.

De genoemde leden verwachten van de Minister dan ook dat in het volgende onderzoek wederom expliciet op de rol van de korpschef wordt ingegaan, waarbij nadrukkelijk wordt onderzocht of er voldoende *checks-and-balances* in zitten, met aandacht voor de vraag hoe het proces verloopt en of daarin verbeteringen mogelijk zijn ten behoeve van de *checks-and-balances* en onafhankelijkheid, de rol van het Openbaar Ministerie hierin en de vraag op zichzelf of het beter is om die rol elders dan bij de korpschef te beleggen.

De leden van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid zien uw reactie – bij voorkeur binnen vier weken – met belangstelling tegemoet.

Voorzitter van de vaste commissie voor Justitie en Veiligheid,
M.M. de Boer

³ Kamerstukken I 2022/23, 33 542, O.

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 12 december 2023

Ten aanzien van de wet «vastleggen en bewaren van kentekengegevens door de politie» (hierna: artikel 126jj Sv)⁴ heeft u mij vragen gesteld over een toezegging die is gedaan door mijn ambtsvoorganger. Die toezegging gaat over de rol die de korpschef heeft bij het vaststellen van het cameraplan. Ik heb uw Kamer toegezegd dat die rol zal worden geëvalueerd, waarbij zal worden overwogen of die rol niet beter elders kan worden belegd.⁵

Aanleiding voor die toezegging was een discussie over de onafhankelijkheid van de korpschef. De politie zou zelf mogen bepalen waar de ANPR-camera's⁶ die zij nodig heeft voor de opsporing worden geplaatst. Om die lijst met camera's vervolgens vast te stellen en te publiceren. Het Kamerlid Strik (GroenLinks) trok de vergelijking met een slager die zijn eigen vlees keurt. Ik heb daarom het gehele proces – van voorstel tot plaatsing van een camera tot de publicatie van het vastgestelde cameraplan – doorgelicht en gekeken of de checks en balances goed functioneren. In mijn brief van 3 april 2023⁷ heb ik u geïnformeerd over de uitkomst van die analyse.

Er is geen sprake van dat de korpschef vrijelijk zijn gang kan gaan bij het opstellen en vaststellen van het cameraplan. Daar gaat een heel proces van checks en balances aan vooraf. In mijn brief van 3 april 2023 heb ik die checks en balances beschreven. In die brief heb ik ook beschreven dat die processtappen zijn aangescherpt. Volledigheidshalve zal ik de belangrijkste stappen die worden doorlopen nogmaals beschrijven.

- Als de politie voornemens is om een camera aan te wijzen voor de bevoegdheid onder artikel 126jj Sv, dan dwingt artikel 2, derde lid van het uitvoeringsbesluit de korpschef om het voorstel tot plaatsing te motiveren.⁸ Nadat het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum hier in 2021 aandacht voor heeft gevraagd, wordt vanaf 1 januari 2023 voor iedere cameralocatie niet enkel aangegeven welke van de criteria – genoemd in artikel 3, tweede lid van het uitvoeringsbesluit – van toepassing is, maar wordt er ook een gedetailleerde, inhoudelijke motivatie gedocumenteerd.
- Vervolgens beoordeelt de informatieofficier van justitie van het regionale parket of die motivatie voldoet aan de bepalingen genoemd in artikel 3, tweede lid van het uitvoeringsbesluit.
- De informatieofficier van justitie van het regionale parket toetst op grond van artikel 3, derde lid van het uitvoeringsbesluit of de dichtheid van het netwerk in de regio in verhouding staat tot het doel van de inzet van de camera(s). Deze toets wordt daarna herhaald door het nationaal coördinerend ANPR-team van de Landelijke eenheid van de politie.
- Voorafgaand aan de vaststelling van het cameraplan zal de informatieofficier van justitie van het Landelijk Parket jaarlijks het cameraplan integraal toetsen en beoordelen of de plaatsing en inzet van camera's

⁴ Artikel 126jj Wetboek van Strafvordering

⁵ Verslag van de plenaire vergadering van dinsdag 14 november 2017

⁶ De afkorting ANPR staat voor de Engelse term Automatic Number Plate Recognition. Een speciale camera met ANPR-techniek leest kentekens van voorbijrijdende voertuigen.

⁷ Kamerstukken I 2022/23, 33542, O

⁸ Besluit vaststelling nadere regels vastleggen en bewaren kentekengegevens ex artikel 126jj Wetboek van Strafvordering door politie

voldoet aan de wettelijke criteria en aan de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit.

Op basis van de uitkomsten van de door mij gedane analyse zie ik geen reden om de taak van het vaststellen van het cameraplan elders dan bij de korpschef te beleggen. Het proces van checks en balances functioneert zoals is beoogd. Tijdens de jaarlijkse privacy-audit wordt getoetst of het afgesproken proces wordt gevolgd.⁹ De eerstvolgende privacy audit over 2023 zal worden uitgevoerd in 2024.

Ik wil tenslotte benadrukken dat er in het strafproces altijd een bevel van de officier van justitie nodig is om de camerabeelden te gebruiken.

De Minister van Justitie en Veiligheid,
D. Yeşilgöz-Zegerius

⁹ Artikel 15 van het uitvoeringsbesluit